

Hvad gør jagten værdifuld?

Lundhede, Thomas; Jacobsen, Jette Bredahl; Thorsen, Bo Jellesmark

Published in:
Sæt pris på naturen

Publication date:
2018

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Lundhede, T., Jacobsen, J. B., & Thorsen, B. J. (2018). Hvad gør jagten værdifuld? I J. S. Schou, J. Jensen, & B. J. Thorsen (red.), *Sæt pris på naturen* (s. 38-41). Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet.

Hvad gør jagten værdifuld?

Thomas Hedemark Lundhede,
Jette Bredahl Jacobsen og Bo Jellesmark Thorsen

Resumé

Hvilke faktorer påvirker prisen på leje af jagtarealer, dvs. hvad er jagtretten værd på forskellige typer af arealer i det danske landskab. Spørgsmålet er, hvilke faktorer påvirker jægerens betalingsvilje og lodsejerens pris - og dermed i sidste ende jagtlejen? Hvad er årsagerne til, at man som jæger går på jagt, og hvordan kan disse årsager ses i sammenhæng med betalingsviljen for jagtleje?

Baggrund

Undersøgelsen blev iværksat som en del af et integreret vildtforskningsprogram gennemført i et samarbejde mellem den daværende Skov- og Naturstyrelsen, Aarhus Universitet, Københavns Universitet og Danmarks Jægerforbund. Forskningsprogrammet var finansieret af det daværende Miljøministerium via jagttegnsmidlerne og havde til formål at tilvejebringe ny viden som grundlag for den fremtidige vildtforvaltningsindsats i Danmark. Forskningsprogrammet løb over perioden 2003-2008, og data for nærværende undersøgelse blev indsamlet i vinteren 2006/2007. Fokus var at øge gennemslutigheden på jagtlejemarkedet i Danmark samt identificere jægernes ønsker og holdninger til leje af jagtarealer.

Sådan gjorde vi

Undersøgelsen er baseret på oplysninger om jagtlejekontrakter indsamlet vha. et internetbaseret spørgeskema i 2006/2007, hvor jægere blev inviteret til at deltage gennem annoncer i bladet Jæger og gennem henvendelser til lokale jagtforeninger. Det blev kontrolleret, at alle besvarelser var indtastet af en person med medlemskab af en jagtforening. I alt valgte 1.051 registrerede jægere at besvare spørgeskemaet med i alt 751 jagtlejeaftaler dækkende et areal på knap 120.000 hektar, hvilket vi skønner dækker mere end 10 % af alle udlejede arealer.

Sammenhængen mellem pris og betydende faktorer blev undersøgt ved hjælp af en regressionsanalyse, som er en statistisk analysemetode. Her forsøger man at opstille en matematisk

sammenhæng mellem den oplyste pris og fx observerede arealegenskaber ved at tage hensyn til den statistiske usikkerhed.

Både mundtlige og skriftlige aftaler

Af de ca. 750 deltagende jægere med jagtlejeaftaler havde 66 % mere end én aftale om at leje et areal til jagt. Mundtlige aftaler var indgået for 41 % af jægerne, skriftlige for 31 %, og resten havde både mundtlige og skriftlige aftaler. De fleste af de deltagende jægere var medlem af et eller flere konsortier, som i gennemsnit havde ni medlemmer.

Jægerne blev spurgt om placeringen af deres jagtareal i de gamle amter, som på det tidspunkt (før 2007) også stemte overens med indberetningen af vildtudbytter. På kortet i figur 1 ses der forholdsvis store regionale forskelle, og det ses, at jo længere østpå man kommer i Danmark, jo højere er jagtlejen. De gennemsnitlige jagtlejeniveauer på kortet afspejler også, at mere end halvdelen af arealet i undersøgelsen er græs- eller kornmarker, som udlejes til en væsentlig lavere pris end fx skov.

Hvor meget påvirker forskellige faktorer jagtlejen?

Tabel 1 viser sammenhængen mellem pris og arealegenskaber for de 751 udlejede arealer, som vi har oplysninger om. I første kolonne vises de faktorer, som regressionsanalysen har vist er betydende for prisen, og i sidste kolonne vises, hvor meget jagtlejen ændres i procent, hvis man ændrer på de betydende faktorer.

Naturindhold har betydning for jagtlejen

Ikke overraskende viser analysen, at muligheden for at skyde vildt, fordelt på forskellige vildtarter, medfører en højere jagtleje. Det fremgår af tabellen, at de to faktorer, som relaterer sig til skov, begge er positive. Det viser, at jægere betaler mere for arealer jo højere skovandel og endnu mere, hvis skoven er gammel. Samtidig

giver dyrket land en reduktion i lejen. Hvis hele arealet er dyrket, svarer det til en reduktion på ca. 20 % (10 x -2,12 %) i forhold til, hvis kun halvdelen af arealet var dyrket.

Man kan tolke resultatet således, at tiltag som levende hegn, remiser, arealer ude af omdrift og lignende ifølge analyserne har en positiv effekt på jagtlejen. Eller jo flere naturelementer, des højere jagtleje. Man kan derfor konkludere, at hvis lodsejeren opgiver den intensive drift på marginale arealer til fordel for dyrelivet, kan det i nogle tilfælde muligvis være økonomisk fordelagtigt, idet ejendommens jagtmæssige værdi i stedet øges.

Hensynsfuldhed belønnes

Der er også en række andre faktorer, der påvirker jagtlejen, end de som relaterer sig til naturindholdet. Tabel 1 viser bl.a., at jo mere aktive jægerne er, des højere bliver prisen. Dette kan være et udtryk for, at hvis jagtlejen er høj, så skal jagten også udnyttes. Omvendt kan det også

være et udtryk for, at mere aktive jægere i højere grad lejer arealer, hvor der er mere vildt, hvilket igen påvirker prisen. Endvidere er det interessant at se, at de jægere, der i spørgeskemaet beskrev sig selv som værende hensynsfulde jægere, får en betydelig reduktion i prisen, svarende til ca. 32 %. Endelig viser analysen, at jægere, der har et familiemæssigt eller et i forvejen venskabeligt forhold til jagtudlejer, opnår et ikke ubetydeligt afslag i jagtlejen (ca. 25 %). Dette er ikke overraskende, fordi gensidig tillid har betydning i det kontraktlige forhold og personlige relationer indebærer oftest større tillid.

Jagtlejeaftalens varighed påvirker også jagtlejeprisen, svarende til godt 1 % pr år. For en lods ejer indebærer en kontrakt med lang varighed et tab af fleksibilitet, og derfor er prisen naturligt nok højere. For jægeren giver en længerevarende aftale omvendt større kontinuitet i den vildtforvaltning, der foretages, hvilket kan være et incitament til at betale lidt mere for jagten.

Større naturindhold øger jagtlejen

Undersøgelsen i denne artikel har belyst nogle af de faktorer, som er betydende for prisdannelsen på jagtlejemarkedet. Det er interessant i forhold til arealforvaltere, at variationen og naturindholdet i landskabet betyder relativt meget for jagtlejen. Samtidig er jægerens adfærd bestemmende, idet der gives et betydeligt fradrag, hvis det er hensynsfulde jægere, hvilket peger på, at en god dialog mellem jægeren og lodsejeren er afgørende for en fornuftig vildtforvaltning.

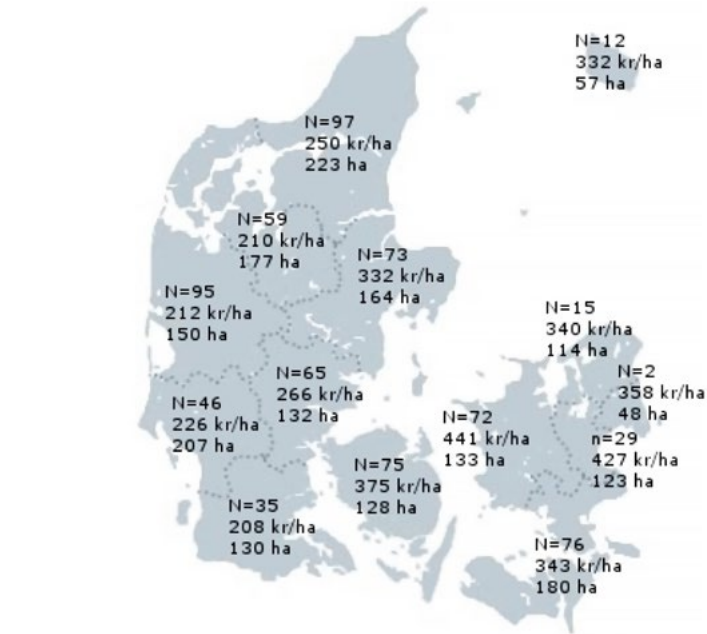
Artiklen bygger navnlig på disse referencer:

Lundhede, T. H., J.B. Jacobsen & B.J. Thorsen. (2015): A hedonic analysis of the complex hunting experience Journal of Forest Economics, 21, (2), pp 51-66.

Kanstrup, Niels, Tommy Asferg, Mads Flinterup, Bo Jellesmark Thorsen, Thomas Secher Jensen (2009). Vildt og Landskab - Resultater af 6 års integreret forskning i Danmark 2003-2008. Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet, Skov & Landskab, Københavns Universitet og Danmarks Jægerforbund.

Tabel 1. Faktorer der er betydende for jagtlejens størrelse angivet i procentvis påvirkning af jagtlejen.

Betydende faktorer	Påvirkning i jagtlejepris per ændring i enhed
Grundleje	
Arealstørrelsen i hektar (Den naturlige logaritme af arealstørrelsen)	-10,60 %
Er jagtområdet beliggende på Fyn? (ja/nej)	53,63 %
Er jagtområdet beliggende på Sjælland? (ja/nej)	47,32 %
Er jagten udlejet af et gods ('Godsagt')? (ja/nej)	16 %
Andel af jagtområdet som er skov (trin per 5 %)	1,2 %
Er noget af skoven gammel skov? (ja/nej)	15,6 %
Andel af jagtområdet som er agermark (trin per 5 %)	-2,12 %
Hvor mange stykker råvildt skydes årligt? (antal pr. 100 hektar)	2,38 %
Hvor mange stykker kronvildt skydes årligt? (antal pr. 100 hektar)	1,26 %
Hvor meget andet vildt skydes årligt? (antal pr. 100 hektar)	0,42 %
Hvor mange dage går jagtlejeren på jagt om året?	0,18 %
Findes der jagtlytte til rådighed på jagtområdet (ja/nej)	39,11 %
Lejes jagten som et konsortium (ja/nej)	47,45 %
Lejes jagten af familie/bekendte? (ja/nej)	-25,45 %
Betragter jagtlejer sig som specielt hensynsfuld lejer? (ja/nej)	-32,14 %
Er der skriftlig kontrakt mellem lejer og udlejer? (ja/nej)	30,68 %
Hvor langt lejeperioden er der aftalt? (år)	1,14 %

Figur 1. Jagtlejen i de forskellige områder fordelt på de daværende gamle amter. Undersøgelsen omfatter 751 jagtlejeaftaler på samlet 120.000 ha.

Sæt pris på naturen

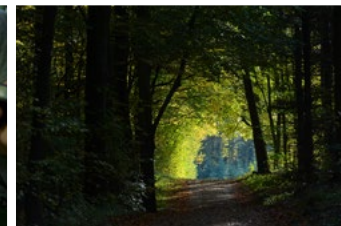
KØBENHAVNS
UNIVERSITET

Sæt pris på naturen

Redaktion: Jesper Sølvér Schou, Jørn Jensen og Bo Jellesmark Thorsen

Udgivet af:

*Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi ved
Københavns Universitet med økonomisk støtte fra
15. JUNI FONDEN*

KØBENHAVNS
UNIVERSITET

Indhold

INDHOLD	2	KAPITEL 2		KAPITEL 3		KAPITEL 5	
FORORD	4	NATURENS ARTER OG ØKOSYSTEMER	54	NATUREN OG DET RENE VAND	84	NATUR, SUNDHED OG ØKONOMI	126
VI SÆTTER ALLE PRIS PÅ NATUREN - MEN HVORDAN?	7	7 Bevarelse af den danske hede	56	13 Det rene grundvand	87	20 Naturen og sundheden - har vi evidensen?	129
Jørgen Steen Nielsen		Niels Strange, Bo Jellesmark Thorsen og Jette Bredahl Jacobsen		Berit Hasler, Thomas Hedemark Lundhede, Louise Martinsen og Jesper Sølvér Schou		Bo Jellesmark Thorsen og Søren Bøye Olsen	
KAPITEL 1		8 Skoven og dens mange arter	63	14 Vandkvalitet i søer, vandløb og fjorde	90	KAPITEL 6	
NATURENS REKREATIVE VÆRDI	17	Suzanne Elizabeth Vedel		Berit Hasler, Alex Dubgaard, Søren Bøye Olsen og Jesper Sølvér Schou		NATURENS PLADS I BESLUTNINGER	134
1 Værdisætning af adgang til friluftsliv i Mols Bjerge	19	9 Værdien af det almindelige dyreliv	69	15 Skoven er dejlig - også for grundvandet	97	21 Hvordan bevares biodiversiteten omkostningseffektivt i Danmark?	137
Alex Dubgaard		Thomas Hedemark Lundhede, Jette Bredahl Jacobsen og Bo Jellesmark Thorsen		Thomas Bue Bjørner og Jørgen Dejgård Jensen		Anders Højgård Petersen og Carsten Rahbek	
2 Du sætter pris på natur, når du går en tur	27	10 Natur og klimaforandringer	73			22 Cost-benefit analysen af Skjern Å-projektet	143
Thomas Bue Bjørner og Mette Termansen		Thomas Hedemark Lundhede, Jette Bredahl Jacobsen, Bo Jellesmark Thorsen og Niels Strange		KAPITEL 4		Alex Dubgaard	
3 Værdien af rekreative områder nær ved boliger	33	11 Naturbeskyttelse på tværs af grænser	76	STÅR NATUREN BARE I VEJEN?	100	23 Betyder det noget, hvor vi beskytter heden?	153
Toke Emil Panduro		Jette Bredahl Jacobsen, Bo Jellesmark Thorsen, Niels Strange og Thomas Hedemark Lundhede		16 Værdien af stilhed - prisen på støj	103	Niels Strange, Jette Bredahl Jacobsen og Bo Jellesmark Thorsen	
4 Hvad gør jagten værdifuld?	38	12 Naturens ikke-værdisatte ydelser	81	Kathrine von Grævenitz		24 Hvor skal vindmøllen stå?	161
Thomas Hedemark Lundhede, Jette Bredahl Jacobsen og Bo Jellesmark Thorsen		Jørn Jensen		17 Hist hvor vejen slår en bugt	109	Cathrine U. Jensen	
5 Hvad trækker en lystfisker til?	43			Søren Bøye Olsen			
Carsten Lynge Jensen og Søren Bøye Olsen				18 Vindmøller, udsigt og støj	117	METODER TIL VÆRDISÆTNING AF MILJØGODER	165
6 Hvad giver skovene værdi?	49			Cathrine U. Jensen		Jesper Sølvér Schou og Bo Jellesmark Thorsen	
Thomas Hedemark Lundhede og Søren Bøye Olsen				19 Værdien af havvindmøllers indflydelse på kystlandskabets udseende	123	REDAKTION & FORFATTERE	174
				Jacob Ladenburg			

Dokumentet er interaktivt. Krydshenvisninger til andre afsnit er markeret med **blåt**. Links til relevante websider er markeret med **kursiv**.

Klik på det ønskede afsnit i indholdsfortegnelsen og hop direkte derhen. Vend tilbage til Indhold med menuikonet nederst på siderne.

Forord

Hvad er prisen på naturen og på miljøgoder? Det ved vi meget mere om i dag end for tre årtier siden. For gennem de sidste 25-30 år er der udført en stor mængde miljøøkonomisk forskning i Danmark, og en god del af forskningen har netop omfattet værdisætning af miljøgoder - eller 'sat priser på naturen'.

I dag kan vi i væsentlig grad sætte pris på naturens goder - også i kroner og øre, som det kan ses i denne bogs faglige kapitler. Budskabet fra samtlige undersøgelser er, at befolkningen i al almindelighed er villige til at betale ganske meget for at sikre natur- og miljøgoder.

Selv om den miljøøkonomiske forskning i Danmark har en kvalitet, som er højt anerkendt internationalt, savner man fortsat i den hjemlige andedam at se den opnåede viden forankret i de analyser og modeller, som understøtter politiske beslutninger.

En forklaring kan være, at værdisætning af miljøgoder fortsat er omgærdet med en vis skepsis i den offentlige debat, bl.a. på grund af manglende indsigt i de muligheder, som en kritisk anvendelse af den opnåede viden kan bidrage med. Det råder denne bog bod på. Med miljøøkonomien er det muligt i højere grad at frembringe mere retvisende helhedsbilleder af politiske beslutninger, hvor både omkostninger og gevinster - også de der knytter sig til natur og miljø - bringes frem i lyset.

Som redaktører af denne bog vil vi gerne give vores bidrag til at bringe naturens værdi ind i beslutningsgrundlaget. Derfor introducerer bogen en lang række af de overvejelser, som knytter sig til anvendelse af værdisætningsstudier til brug for forberedelsen af politiske beslutninger.

Den giver også et overblik over en række af de vigtigste danske studier gennem tre årtier, som 'sætter pris på naturen', ligesom der gives en introduktion til de mest almindelige metoder inden for værdisætning.

Med denne bog håber vi:

- at sætte anvendelsen af økonomiske værdisætningsstudier højt på dagsordenen, så vi kan tydeliggøre både de negative og de positive effekter på vores miljø og natur, som følger af samfundets aktiviteter og politikker.
- at værdien af natur og miljø kan få en fast plads i nationalregnskabet og i samfundsøkonomiske modeller samt en fast plads i diskussionen om Danmarks velfærd.
- at bogen formidler de miljøøkonomiske værdisætningsstudier på en måde, så de kan indgå i undervisningen i økonomi, samfund og forvaltning på gymnasie- og bachelorniveau.

Denne bog kunne ikke have været realiseret, hvis ikke så mange af landets dygtige forskere og andre fagfolk havde fundet overskuddet til at bidrage. Dette er vi meget taknemmelige for.

Desuden skal der lyde en stor tak til I5. Juni Fonden, der beredvilligt og fremsynet har finansieret dette bogprojekt, så vi for alvor har kunnet vise, hvordan man sætter pris på naturen.

**Jesper Sølvér Schou, Jørn Jensen
og Bo Jellesmark Thorsen**
Frederiksberg, juni 2018

"Samfundet bygger på en kontrakt mellem dem, der er i live, dem, der er døde, og dem, der endnu ikke er født." Sådan sagde den britiske 1700-tals-filosof Edmund Burke. At værne om naturen er netop et mix af respekt for dem, der var før os, og dem, der følger efter os. Vores børn og børnebørn. Vi har meget mere at tage hensyn til end os selv. I det lys er det oplagt, at vi skal værne om naturen og biodiversiteten og sikre klodens klima.